

Pr Sofronie Saharov

“In aceste timpuri de indepartare masiva de crestinism, slujirea preoteasca devine din ce in ce mai grea. In incercarea sa de a scoate oamenii din iadul creat de patimile lor contradictorii, preotul se intalneste cu moartea care ii loveste. Chiar senzatia timpului capata un caracter straniu: cand gol-taraganat, cand dispare ca inexistent , deoarece nu sunt cautari cumpanite, intelepte.

Este cu neputinta sa cunosti oamenii. Ei sunt fie orbi si “nu stiu ce fac”, fie sufera

de daltonism duhovnicesc si mintal. Adesea ei vad lucrurile intr-o lumina diametral opusa, asemenea negativului fotografic...A cunoaste astfel realitatea efectiva a vietii este cu neputinta: intr-o astfel de situatie, nu ramane loc niciunui cuvânt. Miscarile sfintei iubiri sunt receptate de ei cu dusmanie; smerenia rabdatoare se prezinta lor ca fatarnicie; disponibilitatea de a sluji este urmare a unei marunte cointeressari. Caracteristic in astfel de situatii este faptul ca duhul crestinesc al neimpotrivirii fata de rau ii face excesiv de obraznici fata de preoti si ii insulta nemeritat de dureros – le atribuie asemenea intentii la care ei insisi nu s-au gandit niciodata; dispretuindu-i fara mila, ii acuza de mandrie – prin toate mijloacele fac jenanta prezenta preotului si, in acelasi timp, il condamna de sustragere in a se intalni in astfel de conditii. Si asa la nesfarsit.

Binecuvantez pe Dumnezeu, Care mi-a deschis taina acestui fenomen. Domnul ne-a prevenit prin cuvânt, si ne-a invatat prin exemplul Sau. Si daca nu ar fi fost asa, ar fi fost cu neputinta sa nu devin jertfa deznadejdii depline. Un episcop care s-a dedicat cu multa inflacarare slujirii celor in suferinta mi-a scris odata: “eu am inceput sa ma tem de iubire”.

Impreuna cu aceasta devine evident un alt aspect al slujirii noastre. Fata de preot oamenii se comporta exact ca si fata de Dumnezeu – il resping cu o usurinta groaznica, ca pe ceva netrebuincios, cu increderea ca atunci cand vor avea nevoie de el, ei Il vor chema si nu va refuza sa vina. “Parinte, iarta-le lor, ca nu stiu ce fac”.

Dupa sosirea mea de la Sfantul Munte in Franta, m-am intalnit cu oameni de care ma dezobisnuisem in cei 22 de ani ai vietuirii mele acolo. Aceasta in special in ultimii ani, cand devenisem duhovnicul catorva sute de monahi cu diferite feluri de viata ascetica ai Athosului. Nu ascund faptul ca am fost cu desavarsire “dezorientat”. Psihologia monahilor, rabdarea lor, puterea de stapanire intr-atat depasea totul si pe toti, din ce am intalnit in Europa, incat eu, pur si simplu, nu am gasit nici cuvinte, nici forme exterioare de

contact. Ceea ce monahii primesc cu multumire, in Europa ii zdrobea pe oameni. Multi ma respingeau socotindu-ma anormal de dur, chiar pana la alterarea duhului evanghelic al iubirii. Si eu primeam aceste pareri cu intelegerea ca “normele” ascetilor-monahi si normele oamenilor de cultura apuseana sunt adanc diferite.

Fara indoiala, “anormal” pentru oamenii timpurilor “Marelui Inchizitor”, asa ar fi fost Hristos si pentru contemporanii nostri. Cine poate sa-L asculte pe Hristos sau, si mai mult, sa-L urmeze? Ceea ce monahilor li s-a dat prin plans in zeci de ani, oamenii contemporani cred ca pot primi intr-o scurta perioada, sau, cateodata, in cateva ore de placuta discutie “teologica”. Cuvintele lui Hristos, fiecare cuvânt al Lui a venit in lumea aceasta de Sus; el apartine de sfera altor dimensiuni si se insuseste nu altfel decat pe calea unei rugaciuni indelungate si cu plangere multa. Fara aceasta conditie el va ramane pentru totdeauna neinteles omului, oricat ar fi el de instruit, chiar si teologic. Cineva imi spunea: “Cand

traiesti sub greutatea neintelesului, atunci te sufoci”. Da, noi, oamenii, toti, ne zdrobim, in mod inevitabil, cand incercam cu toate fortele sa sa intelegem cuvantul lui Hristos. Insusi Domnul

1

a spus: “Cine va cadea pe piatra aceasta se va sfarama, iar pe cine va cadea, il va spulbera”. (Mt. 21, 44).

Intalnindu-ne cu aceasta proprietate a cuvantului lui Hristos, pricepem treptat ca el deschide in fata noastra sferele vesnice ale Duhului Celui fara de inceput. Si apoi tot ceea ce se impotriveste in noi cuvantului lui Hristos, noi il traim ca pe prezenta mortii in noi. Astfel, noi ne aflam intr-o stare de adanca dedublare: pe de o parte multumirea, cutit dulce care rupe inima noastra, pe de alta parte rusinea, de nesuportat, de sine insusi si groaza in fata marii distante fata de tel.

Fiecarui crestin ii este necesara o nazuinta permanenta spre Lumina lui Hristos si hotararea de a rabda toate urmarile unei astfel de nazuinte in hotarele pamentesti. Numai atunci vom dobandi priceperea cuvantului evanghelic, care va veni fara putinta “observarii felului cum se petrece aceasta”, pentru ca este vorba despre petrecerea reala si de nedescris a lui Dumnezeu cu noi. In orice alta sfera a culturii umane este posibila observarea “progresului”, dar nu in viata noastra [duhovniceasca]. Adesea Duhul Sfânt ne paraseste pentru anumite miscari ale inimii sau ale gandului. Dar parasirea se poate datora si faptului ca Duhul, vazandu-ne linistiti si multumiti de cele primite sau obtinute, pleaca de la noi pentru a ne arata astfel cat de departe suntem de ceea ce ar trebui sa fim.

A duce osteneala duhovniceasca, pentru un monah nu este chiar asa de simplu. Pe de o parte, personal ii este FOLOSITOR cand oamenii au despre el o parere negativa, deoarece condamnarea din partea oamenilor il ajuta sa se smereasca. Dintr-o inima indurerata se inalta la Dumnezeu o rugaciune mult mai profunda. Se striga mai usor la Dumnezeu pentru mantuirea intregii lumi, asa cum si el traieste in suferinta, asemenea suferintei atat de mari a multimilor de oameni de pe pamant. Pe de alta parte, daca el slujeste ca parinte duhovnicesc, orice cuvânt rau despre persoana sa inspira ne incredere unor persoane – care au nevoie de invataturile, mangaierea si ajutorul lui. Intristarea este indoita: pentru sine insusi, care traieste nevrednic fata de chemarea sa, iar pe de alta parte pentru raul pricinuit intregii Biserici, intregii omeniri, cand se darama autoritatea sfintitilor slujitori. Neascultarea cuvântului parintilor duhovnicesci este identica cu respingerea cuvântului lui Hristos: “Cine va primeste pe voi, pe Mine Ma primeste...”.

Este foarte important ca fata de preoti sau episcopi sa fie cel mai autentic respect si

cinstire. Chiar daca sunt anumite neajunsuri la un slujitor sau altul al Bisericii (dar cine dintre oameni este desavarsit?), este cel mai bine sa inspiram incredere credinciosilor fata de acei sfintiti slujitori la care ei ar putea alerga cu usurinta avandu-se in vedere conditiile geografice si altele. Noi stim din cuvintele Mantuitorului ca “pe scaunul lui Moise” stau fete nevrednice si cu toate acestea Hristos a vorbit poporului sa-si asculte pastorii, sa respecte cele poruncite de dinsii, fara sa imite faptele sau modul lor de viata”.

(Arhimandritul Sofronie, “Despre rugaciune”, Manastirea Lainici, 1998)